

Aluehallituksen vaali toimikaudelle 2025-2029

Aluehallitus 27.05.2025
915/00.00.01/2025

Valmistelija lakiasiaintohtaja Johanna Aalto, p. 050 434 6544
hallintopalvelupäällikkö Ella Kauppinen, p. 040 352 1966

Selostus asiasta

Yleistä

Hyvinvointialuelain 35 §:n mukaan hyvinvointialueella on oltava aluevaltuuston lisäksi aluehallitus ja tarkastuslautakunta. Aluehallituksen tehtävät määräytyvät hyvinvointialuelain 43 §:n ja Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti.

Hyvinvointialuelain 76 §:ssä on määräykset yleisestä vaalikelpoisuudesta hyvinvointialueen luottamustoimeen. Edelleen hyvinvointialuelain 78 §:n mukaan vaalikelpoinen aluehallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen aluevaltuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) välittömästi aluehallituksen alaisena toimiva hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö;
- 2) hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka toimii 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään rinnastuvassa tehtävässä;
- 3) hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa aluehallituksen käsiteltäviksi tulevien asioiden valmistelusta;
- 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle aluehallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisella hyvinvointialueella huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen aluehallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön aluehallituksen jäsenistä on oltava muita kuin hyvinvointialueen tai hyvinvointialueen määräämisvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Hallintosäännön 9 §:n mukaan aluevaltuusto valitsee aluehallitukseen 13 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Hyvinvointialuelain 37 §:n mukaan toimielimen jäsenet valitaan aluevaltuuston toimikaudeksi, jollei aluevaltuusto ole päättänyt, että toimikausi on aluevaltuuston toimikautta lyhyempi.

Hyvinvointialuelain 38 §:n mukaan aluevaltuusto valitsee jäseniksi valituista toimielimen puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Hallintosäännön 9 § määrittää, että aluevaltuusto valitsee aluehallituksen

jäsenistä puheenjohtajan ja kaksi (2) varapuheenjohtajaa. Aluehallituksen puheenjohtajan tehtävät määräytyvät hyvinvointialuelain 44 §:n ja hallintosäännön 5 §:n mukaan.

Aluevaltuusto voi lisäksi päättää, että aluevaltuuston ja aluehallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä lautakuntien puheenjohtajat toimivat päätoimisina tai osa-aikaisina luottamushenkilöinä. Hallintosäännössä on määriteltä, että aluehallituksen puheenjohtaja voi hoitaa tehtävänsä osa-aikaisesti (180 §).

Hyvinvointialueen toimielimiä valittaessa on otettava huomioon miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4a §, jonka mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä.

Henkilövalinnan eli vaalin toimittamisessa noudatetaan hyvinvointialuelain 110 §:n ja hyvinvointialueen hallintosäännön 16. luvun säännöksiä.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Vaikutusten ennakkoarviointia ei ole tarpeen tehdä, koska kyseessä on henkilövalinta.

Toimivalta

Hallintosääntö 9 §
Laki hyvinvointialueesta 36–38 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se päättää

1) valita toimikaudeksi 2025-2029 aluehallitukseen 13 jäsentä ja kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen sekä

2) valita jäseniksi valituista aluehallituksen puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

Päätös